

Bocageland
Pays du
Bocage

Bocageland
in beweging
Grenzeloos verbinden

Voorwoord

Kijk eens goed naar de lijnen in het landschap rondom je. Het zijn de verhaallijnen van jouw thuis: **het Bocageland.**

Van bovenaf lijkt het bocagelandschap (of coulissen-landschap) op een lappendeken, doorweven met duizenden groene lijnen. Heggen die weiden omzomen. Knotbomen langs beken die hun weg zoeken. Wandelpaden die dorpen met elkaar verbinden. Holle wegen die van hoog naar laag leiden.

Elk van die lijnen heeft een verhaal. En jij maakt er deel van uit, want achter elke lijn staan mensen. Van boeren die hun land koesteren en bewoners die hun buurt mooier maken tot ondernemers met lokale ambities. Samen zorgen we ervoor dat dit bijzondere landschap blijft b(l)oeien.

De grootste kracht van het Bocageland? Het verbindt. Mensen met natuur, verleden met toekomst, jou met je burens. Ook die verderop, want Bocageland overstijgt gemeente- en zelfs landgrenzen.

Ondanks zijn kracht, vraagt ons landschap ook om zorg. Om mensen die de handen ineenslaan, en ideeën om de uitdagingen van morgen aan te pakken.

Daarom bestaat het **Parkbureau Bocageland**. Een klein team dat grote dromen wil waarmaken en jou helpt om mee voor ons mooie landschap te zorgen.

In deze brochure ontdek je wie we zijn, wat we doen en waarom. Met wie we samenwerken, welke acties er lopen, waar er kansen liggen en waar we tegenaan lopen.

En ook: hoe jij je eigen lijn kunt toevoegen aan ons verhaal.

Ann-Sophie Debergh

Coördinator Landschapspark Grenzeloos Bocageland
ann-sophie@bocageland-paysdubocage.org

*Bekijk het filmpje over
waarom dit landschapspark
zo belangrijk is*

Foto: Herman van Steenwijk

Over het Parkbureau

Klein team, grote missie

Het Parkbureau Bocageland is een klein professioneel team met één missie: ons waardevolle **bocagelandschap versterken en bewaren voor morgen**. Dan doen we samen met inwoners, lokale overheden en ondernemers – over grenzen en generaties heen.

Zie ons als de verbindende lijn tussen beleid, terrein en sectoren. Meedenkers en meedoeners die dichtbij staan, met de laarzen in de wei.

Wat we doen

We coördineren, ondersteunen en zorgen dat goede ideeën werkelijkheid worden. We luisteren naar wat er leeft en trekken lijnen tussen mensen die elkaar kunnen versterken. Zo ontstaan projecten die iets in beweging zetten en zichtbaar zijn in het landschap.

Let wel: we kopen géén terreinen aan zoals organisaties als Stichting Ark in Nederland of Natuurpunt in Vlaanderen.

Waar we op inzetten

Naar dat landschap kijken we met een brede blik via vijf thema's die alles met elkaar verbinden: **netwerk-, spons-, voedsel-, gastvrij- en biodivers** landschap. Want hagen en houtkanten helpen niet alleen de biodiversiteit vooruit. Ze vangen ook water op, produceren biomassa en maken het landschap mooier voor bezoekers.

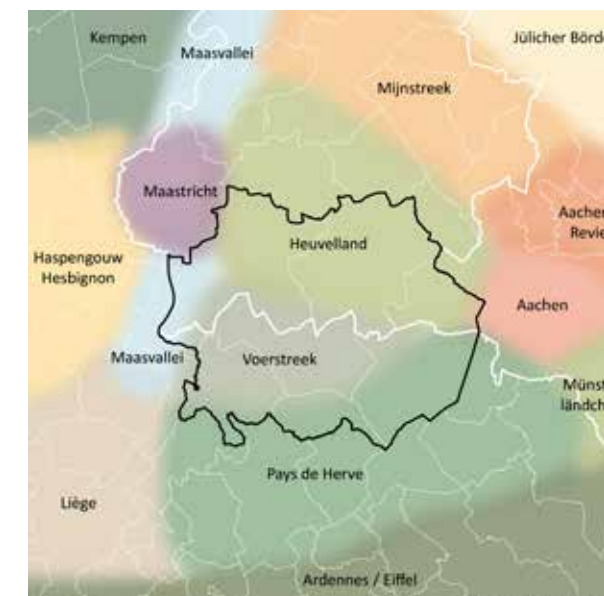

Met wie we samenwerken

Het **Parkbureau** werkt samen met een zestigtal partners uit België en Nederland: van agrariërs en natuurorganisaties tot gemeenten en ondernemers. Via werkgroepen, bijeenkomsten en informele contactmomenten bundelen we kennis en krachten.

Waar we naar streven

We bouwen aan een toekomstbestendig bocage-landschap waar alle lijnen met elkaar verbonden zijn. Een landschap dat voedsel produceert en water opvangt. Dat lokale planten- en diersoorten koestert en gasten verwelkomt. Waar we vandaag en morgen kunnen genieten van de unieke kwaliteiten van ons landschap.

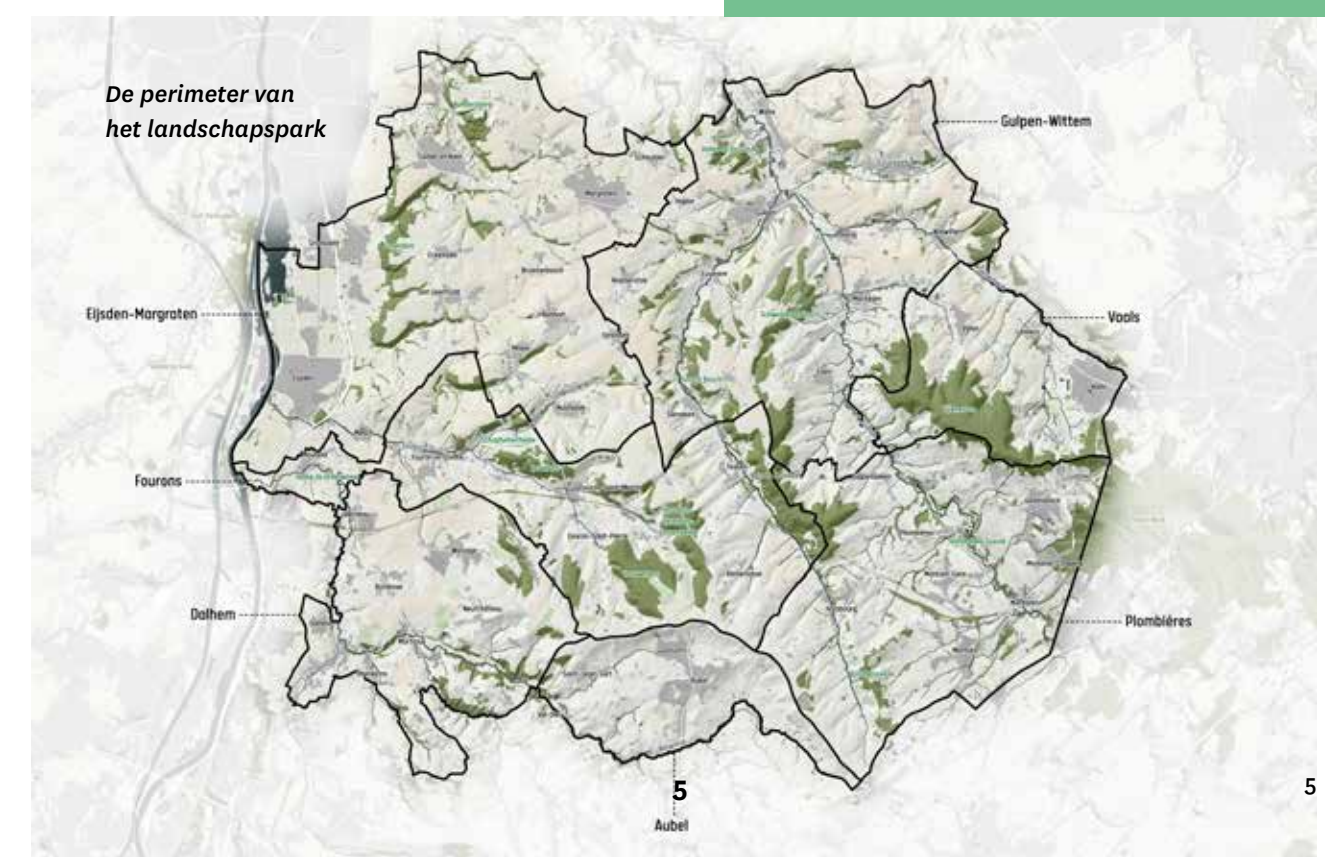
Een plek waar grenzen verdwijnen en mensen elkaar vinden.

Grenzeloos – Omdat grenzen hier vervagen. Je wandelt van België naar Nederland en van Wallonië naar Vlaanderen zonder het te merken. Mensen voelen zich meer verbonden met elkaar in deze grensregio dan in de hoofdsteden van hun eigen land.

Verbinden – Omdat ons landschap zijn kracht haalt uit ontmoeting. Agrariërs, natuurliefhebbers, erfgoedbeheerders, ondernemers, nieuwkomers ... Iedereen met hun eigen verhaal, maar allemaal verbonden door de liefde voor hetzelfde landschap.

Bezoek van de drie bevoegde gedeputeerden.

Het team achter het Parkbureau

Achter elk project staan mensen die nieuwe lijnen trekken tussen wat was en wat kan zijn. In onze organisatie zijn er dat zes, elk met hun eigen kennis en takenpakket.

Jouw contactpersonen:

*Wat houdt Bart zijn job
dagelijks in en waarvoor kan
je op hem beroep doen?
Ontdek het in deze video*

Bart Pasmans

Regiocoördinator Nederlands deel landschapspark
(Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals)
bart@bocageland-paysdubocage.org
+32 488 40 86 58

Kelly Leers

Expert landschap
kelly@bocageland-paysdubocage.org
+32 489 08 64 49

**Ontdek de rest
van het team.**

Pak ermee uit!

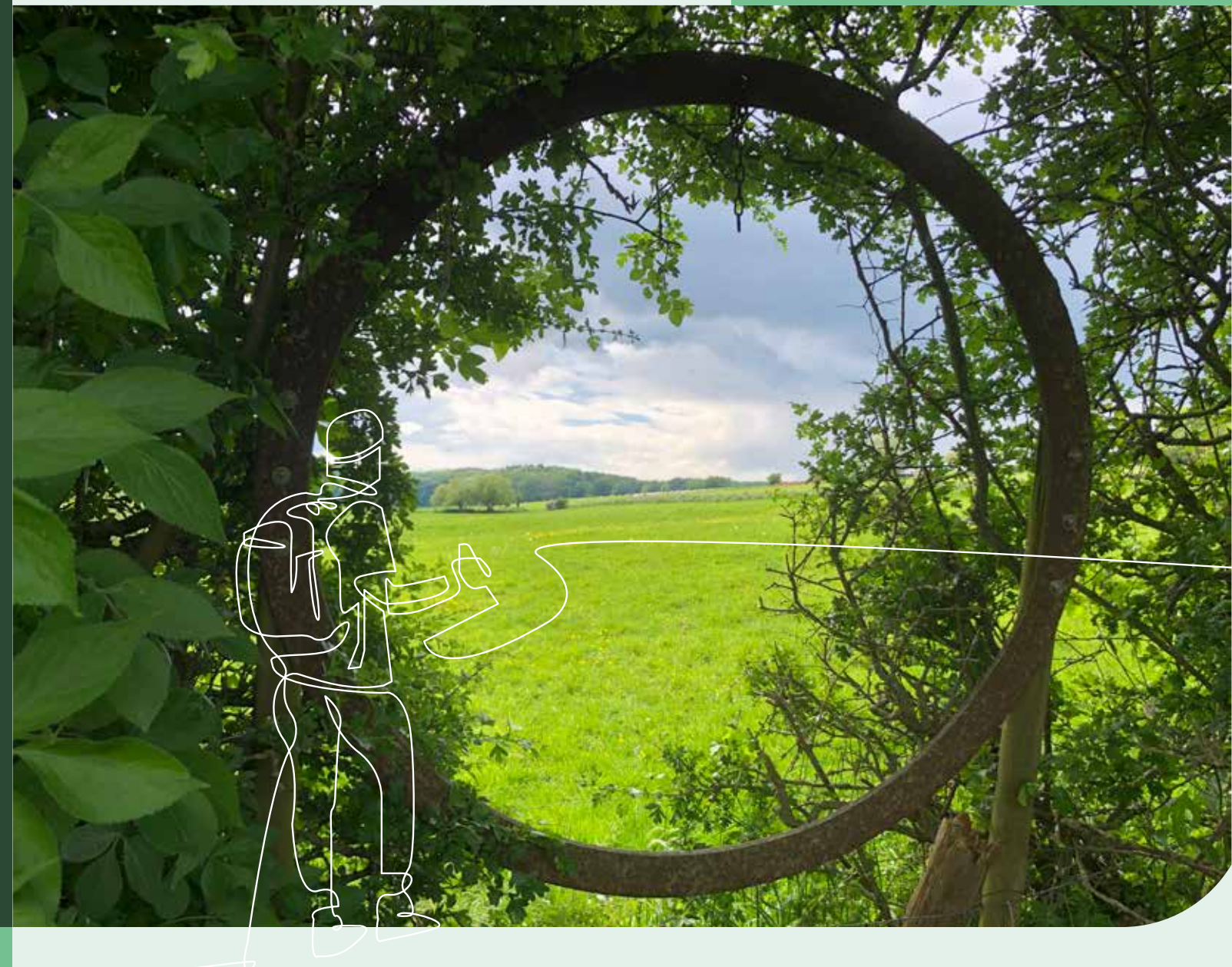
Je woont in een landschap dat uniek is in Nederland (en België). Daar mag je best trots op zijn. Vertel het gerust voort zodat meer mensen onze regio leren kennen en koesteren.

Dit gebeurt al

Overall ontstaan nieuwe verbindingen, lijnen die we samen met partners trekken. Zo komen projecten van de grond die inzetten op de kracht van het bocagelandschap.

TIP: Stuur ons een foto van je favoriete plek in het Bocageland. Wij selecteren de mooiste en laten ze schitteren op onze website en andere kanalen.
Mail je foto naar:
info@bocageland-paysdubocage.org

Netwerklandschap Bocagecafés en Bocage Academie

Bekijk de beelden
van ons eerste
Bocagecafé

*De beste ideeën
ontstaan daar waar
mensen elkaar
ontmoeten.*

Zin om een
Bocagecafé bij te
wonen? Bekijk de
agenda hier

Bocagecafé –van gesprek naar actie

Een viertal keer per jaar openen we de deuren van het Bocagecafé. Gezellige bijeenkomsten, telkens op een andere plek, waar iedereen welkom is die van ons landschap houdt. Je doet er inspiratie op, wisselt er ideeën uit, en ontmoet er mensen die net als jij iets willen betekenen voor het Bocagelandschap.

Een Bocagecafé kan over van alles gaan: heggen aanplanten, streekproducten promoten, vakwerkhuisen renoveren, de bodem gezonder maken of het leefgebied van de hazelmuis versterken. Het enige wat telt is de link met ons landschap.

We combineren inspirerende sprekers met praktische tips. Experts delen hun kennis, maar minstens zo waardevol zijn de gesprekken aan de bar. Daar ontstaan vaak de beste ideeën.

Bocage Academie – brug tussen wetenschap en praktijk

Twee keer per jaar organiseert het **Parkbureau** academische lezingen die de brug slaan tussen wetenschap en praktijk. Onderzoekers delen kennis, terwijl wij praktijkvragen doorgeven aan universiteiten. Zo blijft ons werk gebaseerd op de nieuwste inzichten.

Biodivers landschap

Groene lijnen vol leven

Nood aan natuurherstel

Het Parkbureau zet vol in op biodiversiteit. Bij elke aanplant, elk advies, elke aanbeveling staat de natuurlijke rijkdom van het landschap centraal.

Kelly Leers, expert landschap, licht toe: *'Bij een landschappelijk ontwerp beginnen we vanuit de context; wat is de huidige toestand en wat zijn de ambities, kunnen we meerdere functies combineren, aan welk beleid moeten we voldoen? In het beplantingsplan maken we graag gebruik van autochtoon plantmateriaal; planten en bomen die hier al lange tijd voorkomen en helemaal zijn aangepast aan onze lokale omstandigheden. Als we bladbehoudende soorten, vroege bloeiers en langdurige bloeiers samenvoegen, creëren we beschutting, diversiteit en een bloeihoog die loopt van het vroege voorjaar tot het najaar. Insecten vinden dan het hele vliegseizoen nectar en pollen in het landschapselement.'*

Deze groene lijnen zijn de ruggengraat van een gezond bocagelandschap

Het Parkbureau werkt aan een netwerk van groene corridors zoals heggen, houtkanten, natte zones en bospercelen. Die geven dieren veilige routes om voedsel te vinden, zich voort te planten en zich te vestigen. Die ecologische lijnen zijn de ruggengraat van een gezond bocagelandschap

Kelly: *'In ons landschapspark zorgen veel agrariërs voor belangrijke onderdelen van het landschap, zoals hagen en andere groene verbindingen. Zij maken niet alleen voedsel, maar helpen ook het landschap mooi en gezond te houden. We waarderen de agrarische sector bovendien voor haar rol bij het tegengaan van erosie op de Limburgse heuvels. Het behoud van grasland is daarbij heel belangrijk. Belangrijke*

Meidoorn, een typische soort van onze regio.

samenwerkingen met de agrarische sector zijn aanplant-dossiers, kennisdeling en opleiding. Zo wisselen we binnen de opleiding "Landbouw met (w)aarde" kennis uit over regeneratieve landbouw, leren het landschapspark én agrariërs elkaar beter kennen en ontdekken deelnemers wat goed werkt voor hun eigen bedrijf en hun bodem.'

Het bocagelandschap van morgen wordt vandaag geboren. In elke haag die we planten, elke weide die we natuurlijker beheren, elke agrariër die de bodem koestert.

Regenwormen zijn zeer belangrijk voor de bodemkwaliteit.

Sponslandschap

Swales in Voeren

Elke druppel telt

Klimaatverandering brengt extremer weer zoals hevige regenval met zich. Vloeit het water te snel naar de valleien en zee af? Dan wordt het grondwater onvoldoende aangevuld. Resultaat: wateroverlast beneden, droogte op hellingen, en planten en gewassen die lijden onder de schommelingen.

In Voeren testten we een natuurlijke oplossing: swales. Dat zijn greppel-bermstructuren die op hoogtelijnen worden gegraven op hellingen. Zo vangen ze afstromend regenwater op en kan het rustig in de bodem indringen.

Swales vullen grondwater aan voor droge periodes, en verminderen wateroverlast en erosie. In combinatie met bomen en struiken op de bermen breken ze de wind en brengen ze verkoeling. Planten en heggen verbinden natuurkernen, terwijl poelen extra water opvangen en de biodiversiteit bevorderen.

Een mooi voorbeeld van hoe het bocagelandschap van de toekomst eruit kan zien: robuust, veerkrachtig, vol leven.

We bouwen vandaag aan het landschap van morgen.

Bekijk hier hoe de swales werden aangelegd

Voedsellandschap Bocagekaas

Van weide naar smaak, een lijn vol trots

Bocagekaas is de vrucht van een samenwerking tussen lokale melkveehouders, kaasmeester Hans Van Grinderbeek en het Parkbureau. De kaas met zachte kern en karaktervolle korst brengt het landschap naar je bord.

De oranjegouden natuurkorst wordt gewassen met lokaal Rick's bier met appel-perensiroop. Subtiële lijnen in de kaas verwijzen naar vakwerkhuisen en het golvende landschap. Na 28 dagen rijpen is hij klaar om er je tanden in te zetten – smeug, verfijnd, doordrenkt van streekidentiteit.

En er is meer: Bocagekaas is een hefboom voor landschapsbehoud en duurzame landbouw.

We zoeken partners die geloven in dit verhaal. Ben je kaasproducent, horeca-uitbater of winkelier met een hart voor de streek? Wil je lokaal vakmanschap en toekomstgerichte landbouw steunen? **Word ambassadeur van Bocagekaas:** meld je aan via info@bocageland-paysdubocage.org.

*Elke hap vertelt het
verhaal van agrariërs die
hun land koesteren en een
landschap dat voedt.*

 Vlaanderen
is open ruimte

 **provincie
Limburg**

Dit project werd mede mogelijk gemaakt door cofinanciering uit Platteland Plus, bestaande uit middelen van Vlaanderen en provincie Limburg.

Lanceringsevent.

Ontdek het verhaal
van de Bocagekaas

Gastvrij landschap Inclusieve natuurbeleving

Iedereen warm welkom

De meesten willen hetzelfde als iedereen: genieten van de natuur, ontspannen in het landschap, vrienden ontmoeten op mooie plekken. Maar vaak ontbreekt het aan toegankelijke routes, duidelijke informatie of aangepaste hulpmiddelen waardoor het voor mensen met een fysieke beperking of verminderde mobiliteit niet altijd makkelijk is om uitstapjes te maken.

Daarom willen we in het Bocageland barrières wegnemen voor mensen met een fysieke beperking. Hier ligt een kans voor toeristische ondernemers. Toegankelijk toerisme is geen niche: het gaat om duizenden bezoekers en inwoners die nog niet vaak in het Bocageland op ontdekking kunnen gaan. Ondernemers die inzetten op toegankelijkheid, aangepaste verblijven en hulpmiddelen boren een nieuwe markt aan.

Het **Parkbureau** ondersteunt initiatieven die ons landschap inclusiever maken. Denk aan toegankelijke wandelroutes ontwikkelen, hulpmiddelen beschikbaar maken, inclusieve infrastructuur uitbouwen, toeristische ondernemers verbinden en bewustwording vergroten.

*Iedereen verdient de
kans om de lijnen van ons
landschap te ontdekken –
ongeacht hoe je je
voortbeweegt.*

Wannes Smeets, ambassadeur Swiss-Trac
op ontdekking in het Bocageland.

Regeneratieve landbouw kun je leren

Duurzame landbouw probeert een minder negatief effect te hebben op milieu en natuur. Regeneratieve landbouw gaat verder en maakt de natuur sterker.

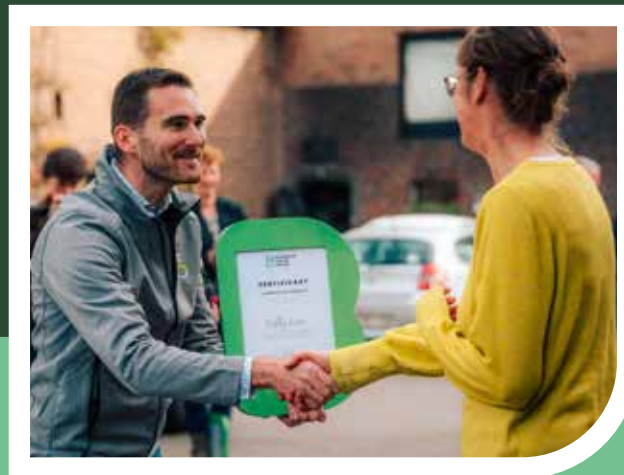
Agrariërs houden de bodem altijd bedekt met planten of gewasresten, en telen verschillende gewassen door elkaar. Ze gebruiken geen kunstmest of bestrijdingsmiddelen. In plaats daarvan laten ze bodemdierpjes en bacteriën het werk doen. Resultaat: vruchtbare grond die meer water vasthoudt, meer koolstof opslaat en meer leven herbergt.

Elke agrariër doet het op zijn eigen manier. Sommigen zetten vol in op het verbeteren van de mestkwaliteit, anderen op slimme gewasrotatie. Allemaal zorgen ze zo goed mogelijk voor hun land.

Om meer agrariërs, beleidsmakers, terreinbeheerders ... vertrouwd te maken met deze manier van werken, organiseerden we een cursus en starten we een lerend netwerk op.

Iets voor jou?

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief en blijf op de hoogte.

'We willen een gezonde kringloop. Een goede bodem zorgt voor gezonde planten, die zorgen voor gezonde dieren en uiteindelijk ook voor gezond vlees en gezonde mensen. Door de bodem te voeden in plaats van enkel de planten, versterken we het hele systeem.'

René Rademaker

Zorgboerderij Hoeve Schaffersberg Mechelen

Ontdek hier hoe agrariërs aan de slag gaan met het brouwen van hun eigen bodemverbeteraar:

Toekomstplannen

Project SPONGE – samen veerkrachtig tegen water

De klimaatverandering stelt ons landschap op de proef. Hevige regenval wisselt af met lange periodes van droogte. Beken overstromen of vallen droog. Tijd voor een nieuw project dat ons landschap weerbaarder maakt: **SPONGE**.

Samenwerking over stroomgebieden heen

SPONGE brengt mensen samen rond drie grensoverschrijdende beekdalen: de Berwijn, de Geul en de Voer. Het doel? Solidariteit tussen bovenstroom en benedenstroom. Want wat gebeurt in Aubel, voelt Dalhem. En wat Voeren doet, merkt Nederland.

Drie sporen, één doel

Het project werkt langs drie lijnen. Er komen minstens tien demonstratieacties waarin we natuurlijke oplossingen realiseren: nieuwe heggen, poelen, natte graslanden, permacultuurplannen en we maken ook inrichtingsplannen op grotere schaal. Allemaal om water te vertragen, op te vangen en beter te verdelen.

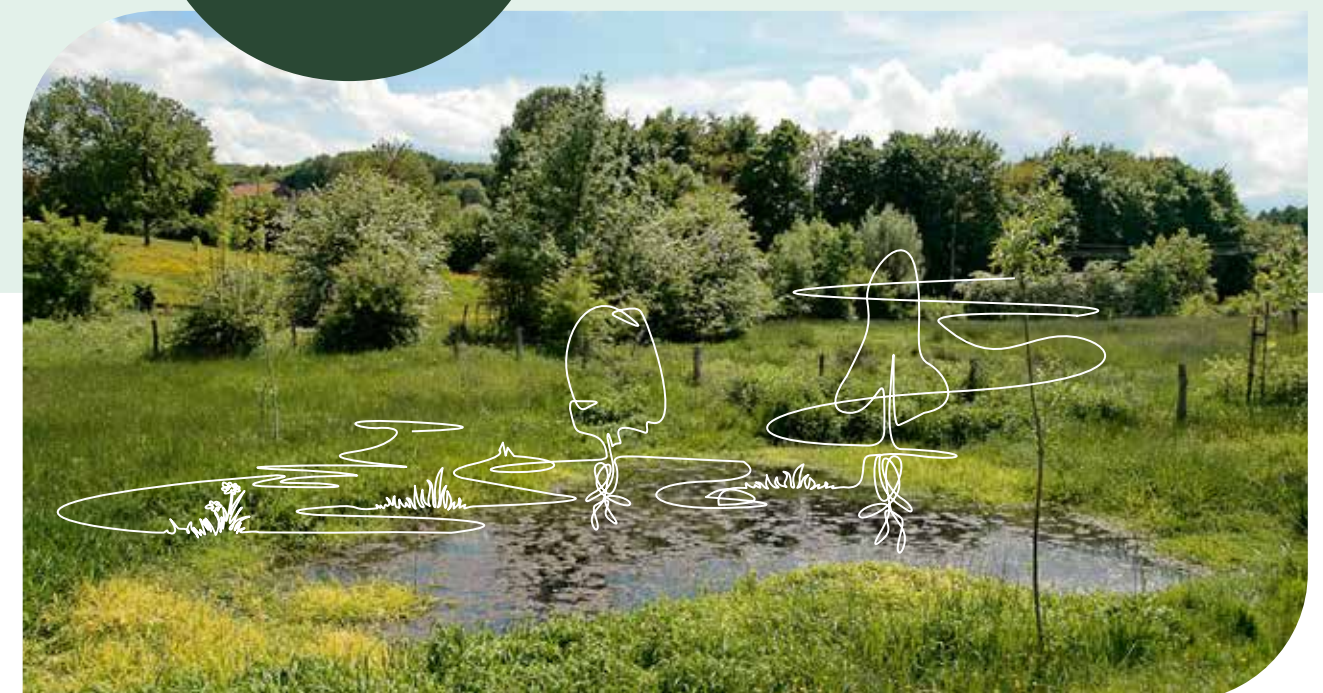
Daarnaast organiseren we participatieve workshops waarin inwoners, agrariërs en gemeenten samen klimaatscenario's doorlopen om te kijken hoe we ons gebied toekomstbestendig maken.

Tot slot vieren we onze 'waterhelden': mensen die concrete stappen zetten. Via ceremonies, verhalen en voorbeelden inspireren we anderen om ook in actie te komen.

Een kans voor het Bocageland

SPONGE past perfect bij wat we al doen. Het versterkt dezelfde doelen waar onze swales, plantacties en de opleiding regeneratieve landbouw ook aan bijdragen. Het brengt extra middelen naar onze regio. En het toont dat grensoverschrijdende samenwerking werkt.

Wat gebeurt in Plombières, voelt Gulpen

Colofon

Deze brochure werd samengesteld door het Parkbureau van het landschapspark Grenzeloos Bocageland.

Verantwoordelijke uitgever

Ann-Sophie Debergh,
coördinator Parkbureau landschapspark Grenzeloos Bocageland,
Dorpsstraat 36a, 3790 Voeren

Lay-out

Luc Schreurs – Blikvoer (luc.schreurs@telenet.be)

Illustraties en foto's

HeusschenCopier (www.heusschencopier.nl)
Visit Zuid-Limburg
Herman van Steenwijk
Nathalie Pirard

Redactie

Peggy Van Der Auwera – Prêt-à-Ecrire – www.pret-a-ecrire.be
Hanne Mengels – Parkbureau Grenzeloos Bocageland
– hanne@bocageland-paysdubocage.org

Met de medewerking van

Blijf verbonden met Bocageland!

- www.bocageland-paysdubocage.org
- Bocageland – Pays du Bocage
- bocageland_paysdubocage
- bocageland-pays-du-bocage

Ontvang je graag de nieuwsbrief?

Stuur ons dan een mail: info@bocageland-paysdubocage.org

**Bocageland
Pays du
Bocage**

Dorpsstraat 36a Voeren | info@bocageland-paysdubocage.org

